

УДК 621.0

ВПЛИВ СТАНДАРТУ ISO 50001 СИСТЕМА ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ

Студент О.О. Дзюба
Науковий керівник професор М.А. Зенкін
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: енергетика, ISO 50001, економічний розвиток країни.

Енергетична ефективність та енергозбереження залишаються одними з пріоритетних напрямів розвитку більшості промислово-розвинених країн світу. Вони є визначальними чинниками при формуванні конкурентоспроможності товарів та послуг, а також суттєво впливають на енергетичну безпеку країни і рівень життя її мешканців.

Завдання переходу української економіки на шлях інноваційного та енергоефективного розвитку вимагає створення на всіх рівнях управління умов і механізмів для підвищення енергетичної ефективності та енергозбереження

У провідних країнах світу на сьогодні формується енергоефективне суспільство – це суспільство, здатне успішно вирішувати завдання ефективного забезпечення енергоресурсами соціально-економічного розвитку країни при стимулюючому впливі енергетичного фактора на рівень орієнтирів цього розвитку і на оптимізацію енергетичних витрат.

Критерієм енергоефективності суспільства повинен бути одержуваний результат по відношенню до витрат енергії і витратам на енергію, розуміючи під результатом як виробництво ВВП, так і досягнення високої якості життя (побуту, праці, відпочинку тощо).

Активізація державного курсу України на енергоефективність обумовлена такими факторами:

- перспектива подальшого зростання внутрішніх цін на енергоносії;
- необхідність підвищення конкурентоспроможності української економіки в умовах зростання тарифів і триваюче зростання в ціні кінцевої продукції частки витрат на придбання енергії;
- зростання тарифів надає потужний дестабілізуючий вплив на соціально-політичну сферу (зниження енергоспоживання за рахунок енергозбереження може розглядатися як фактор, що компенсує зростання ціни на енергоресурси);

Сучасне розуміння терміну «енергетичний менеджмент» передбачає, що процес управління, здійснюваний на будь-якому об'єкті, може бути направлений на досягнення різних конкретних підцілей і, відповідно, може ґрунтуватися на використанні різних концепцій. У практиці економічно розвинених країнах світу функціонування систем енергетичного менеджменту може бути засноване на застосуванні, зокрема, таких відомих концепцій управління як:

- інтегроване ресурсне планування (Integrated Resource Planning (IRP));
- управління енерговикористанням з боку споживача (Demand Side Management (DSM));
- управління енерговикористанням з боку енергопостачальної компанії (Supply Side Management – SSM or Supply side planning – SSP);
- управління навантаженням (Load Management), яке являє собою складову частину концепції
- DSM;
- управління енергоспоживанням кінцевого споживача (End Users Consumption

Management), яке також є частиною концепції DSM;
– енергетичний аудит (Energy Audit – EA) [1].

На рівні держави енергоефективність – макроекономічний показник, що є величиною зворотною від енергоємності ВВП, який характеризує конкурентоспроможність продукції країни і виступає одночасно як визначаючий фактор та індикатор інноваційного розвитку країни. Загальними показниками енергетичної ефективності, які визначаються на рівні країни, є енергоємність, електроємність і паливоємність ВВП. Енергоємність ВВП хоч і відображає відносну ефективність використання енергоресурсів країною, проте не вважається абсолютно точним критерієм. Показник енергоємності ВВП відображає лише тенденції розвитку національної економіки з точки зору енерговикористання, і за його динамікою відстежується обраний тип (енергозберезливий, екстенсивний) та тенденції економічного розвитку держави. Енергоємність ВВП визначається не лише ефективністю використання енергоресурсів при виробництві продукції чи наданні послуг, а й структурою промислового виробництва, розвитком транспортної системи та географічним розміщенням країни, кліматичними умовами й іншими чинниками. Швидке досягнення міжнародної конкурентоспроможності держави, де наріжним каменем державної політики постала енергоефективність та підвищення рівня інтелектуалізації енергетичних систем. Курс на енергоефективність вказує перспективні напрямки для розвитку інновацій, розширяє можливості підприємницької діяльності у світі енергозбереження та енергоефективності, стимулює попит на енергозберігаючі продукти та технології. Сьогодні має місце низька результативність зробленого у цій сфері за весь період соціально-економічної трансформації країни [2].

Однією з пріоритетних проблем, особливо для країн з перехідною економікою, залишається інвестування заходів щодо поліпшення показників енергоефективності з використанням можливості отримання допомоги з боку різних міжнародних організацій і фондів. Експертами МЕА відзначатимуться поліпшення в інституційній сфері в частині розширення можливостей реалізації програм, тоді як у багатьох країнах з перехідною економікою даний процес протікає повільно і не дає очікуваних результатів. Прикладом цього може служити досвід України, яка за активної діяльності в організаційній та інституційних областях домоглася незрівнянно з країнами Євросоюзу менших успіхів у енергозбереженні. Останнє підтверджується статистичними даними Держслужби статистики України та наявністю цілого ряду державних програм і стратегій, велика частина яких не була виконана в повному обсязі.[3].

Можемо зробити висновок, що впровадження стандарту ISO 50001 в економіку країни дасть великий поштовх для стабілізації та покращення економічної ситуації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисюк, С.П. *Теоретичні основи побудови системи енергетичного менеджменту в Україні* / С.П. Денисюк, Бориченко Н.В. // *Енергетика: економіка, технології, економіка: зб. наук. пр. – К. : Вид-во НТУУ «КПІ» ВПІ ВПК «Політехніка», 2015. – № 1 (39). – 210 с. – с. 7-17.*
2. Денисюк, С.П. *Формування політики підвищення енергетичної ефективності – сучасні виклики та європейські орієнтири* / С.П. Денисюк, // *Енергетика: економіка, технології, економіка: зб. наук. пр. – К. : Вид-во НТУУ «КПІ» ВПІ ВПК «Політехніка», 2013. – № 2 (39). – 185 с. – с. 7-22.*
3. Бурлака, В.Г. *Енергоефективність, як складова конкурентоспроможності України* / В.Г. Бурлака // *Актуальні проблеми економіки: зб. наук. пр. – К. : Вид-во ВНЗ «Національна академія управління», 2012. – № 8 (134). – 310 с. – с. 99-109.*